

HALIT BAYRI
KİTAPLARI
No.

Te 924

ملکی محبوس

اداره خانه : باب
عالی جاده سنده
وقت مطبعه سنه
متصل گوشه
باشنده ۱ نومرولی
دائرة مخصوصه

آبونه شرائطی :
سنه لکی ۲۵۰
آلتی آیلقی ۱۲۵
غروشدر .

مجموعه من هیئتینجه
طبعی تالیف ایدلمه یین
آثار درج واعاده
ایملز .

اداره بسره کونده بر هیفکار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، فنی ، مصور مجموعه در

روحیات :

منورلک مغزوری ؟

« منور » کلمه سنک مختلف اسموله صفتاکی ایتکدن بوروله رق مستقل بر اسم حالی آله بی قاج سنه اولدی . بیلیمورم یونی کلرلک تاریخ ظهور و تحولانیله اوغراشان لسانیاتخیل تحقیق ایتسین . هیمزک بیلدیکی رشی ورسه بوکلمه نك برصفت انسانلره علم اوئه - سنک یک یکی اولدیقدیر . دین ایله علمک یکوجود اولدیقی زمانلرده منورلره « علما » و بونلرک چومزلرینه « صوفیه » دنیلیردی . معلم ناجیه باقیلیرسه « مدرسلکک فوقنده برنوع رتبه علمیه » ده « ملا » دینیرمش . مثلاً مولانادن بحث ایدلرکی زمان « ملاتی روم » دنیلمه بی کی . روحچندن آلینش اولان « اقدی » تعبیری ده بوکا یاقین برمعنا افاده ایتکدیر . بوتعبیرلره نسبتله « منور » لرله « کزیدلر » کلرلی عجباهانکی احتیاجک افاده - ییدرلر ؟

عالمه اقدی و منور اده سننده نه فرقلر محسوس اولدی که بو آتات معانی افاده ایچون آیری آیری کلرلر آراندی ؟ عجباً بو تعبیرلرک ظهورنده اسلام ، بیزانس و غرب مدینه - نلرینک تاثیرلری وارمیدر ؟ بن بونلرک هیسله مشغول اولماه جقم . یالکیز منور تعبیرینک فرانسه زجه « Intellectuel » و « کزیده » تعبیرینک « Elite » مقابلی اولدقلری معلومدر . بناء علیه بوکلمه لرک مدلوللری اوکرنمک ، غربک وبالخاصه حیات فیکریه - سندن لک زیاده متاثر اولدیقمز فرانسلرک بونلر حقتده کی تلقیلرینی بیلیمیه وابسته در . فرانسه زجه « منور » لفظندن اول « متفکر : Penseur » کلمی مستعملدی . بوخول نه دن ؟ معلومدر که کلرلره قولانیله قولانیله آشینور و ایلاک قیتلرینی تدیجاً غائب ایدرک اختیارلیورلر . یکی نسللرک موده دیکشیدر کی بعضی کلرلی دیکشیدرکلری محقق ایشه ده بونده عامل یالکیز بیهق ویا موده جبارق اولماوب یکی احتیاجلرک ظهوریدر . بو احتیاجلر قارشینده ارتق اسکی تعبیرلر یکی مقصدی افاده یه کافی اولبور ویا بجهوریه باشقه تعبیرلر آرانبور . بشریت ترقی ایتدیکه ذکاتک اهمیتی آرتیور . اسکی زمانلره نسبتله زمانزدها جوق داهمی بیشیدر میورسه ده وسطی ذکالری انکشاف ایتدیرمکه دها جوق ودها مؤثر وسائط و سرمایه یه لک بولنیور ، فضله اولارک ذکاتک عملی و محسوس نتیجه لر استیحصال ایتسه بی و بو نتیجه لرک کوندن کونه آرتیمسی بو کونکی صنعی و اقتصادی

فلسفی مسائلی حل ایچون کچریدیکی وقتلرده حسی اولمغه مجبوردر . فلسفه ده ، صنعتده مشاهدلر حسی اولمادجه نمره ویرمیز . قره کوی کوبریسی اوزرنیدن هر آقشام بیکلرجه آدام کچوب کیدر . فقط صرف حسی مشاهده ایچون کوبری اوزرنده بولونان بر آدامدرک ، غریبک خلیج اوزرنده رسم ایتدیکی کورلاکی طایلیلر و آکلایلیلر . بر رمره ک فمالیتی تدقیق و مشاهده ایتک ایتیلرکشدیلری . اوزمره ایچنده قایل وعامل اولمالیدر . براختلالی ترتیب ایدلر اوختلال اوزرنده دوشونه مزلر ، اولک دین سبیلرینی ، استقامت لری علمی اصوله بولاملرلر مشهد اولایلمک ایچون عامل (Acteur) اولمالیدر . اگر کونج بر مسئله فلسفه اوزرنده دوشونورکن هپ عملی غایبی هدف اتخاذ ایدیورسه بر نمره حاصل اولماز . نه کیم حیات اجتماعیه ده ، حیات سرباییده عامل اولانلرک اجتماعی و سیاسی مسائل حقتده اوردنه یه قویدقلری نظریه لره اینسانلایکیز ، اولرک کافی درجه ده واقعی مشهده ایدر مزلر که قویدقلری نظریه لک قیق اولایلسین . لک نادر آداملرک کندی فعالیت باطنیه لرینه تبصر ایدر بیلرلر ، بذلک یک مستقنا آداملرک اجتماعی و سیاسی فعالیتلری عالم کی مشهده ایله بیلرلر .

حسی شاهد اولایلمک خاصه سندن معادا فلسفه آدامنده شهیه به تحمل قابیلی واردر . حیانتک بر دورنده شهیه حسی ایجمش اولانلرک فلسفه ایله اشتغال ایتلری بهوددر . چونکه بونلر فلسفی مسائلی آکلایمازلر . بعضی آداملر کورورسکیز که بوکون شو مسلک فلسفی به یارین اوتکنه اینایورسبورلر ، او مزاجلر اینایق ایچون ، برطاق عقیده لره صابلاقی ایچون یارادیلشیلردر . بونلر بلکه ای بر عمل آدامی اولورلر . فقط فلسفه آدامی دکادلرلر . فلسفه آدامنک عمرنده همه حال برردر وشه ، وقفه بی بولنمالیدر . فیلسوفلرک کوروشلرندی حسابیلکک سر و حکمی بو شهیه در . شهیه ذهنی تمیزلره ، مسالک فلسفیه بی تدقیق ایدیه لکه جک بر قابلیت یارادر . بر شهیه دورندن صورکرا حصوله کان قناعت فلسفه صاصیلما جاق و یقیلما جاق درجه ده متین اولور . حقیقی فلسفی قناعتده آنجق بویه تشکل ایدر .

شعبدی فلسفه تحصیلنه هوس ایدن کنجلره خطاب ایدیمورم . خالمره اقدیلر بو صفاتی بوسجیه بی حائزه کنز ، ذهینکیزده فعالیت قدرتی ، شهیه به تحمل ملکه کی ، حسی دوشونوش قابیلی وادایسه فلسفی عمللره اشتغال ایدیکیز . چونکه اوزمان کندیکیز ایچون نمرلی بر یول انتخاب ایلش ولورسکیز ،

دارالفنون تاریخ فلسفه معامی

محمد امین

اوروپایی بوملکه مزله دها چوق علاقه دار ایدیور . ایشه بو علاقه نی اک واضح برصورتده افاده جک که : Intellectual اولور

فلسفی برنک طاشیان متفکر که سنده ایسه نه ته لاه قوت نه دن قصد ایدیلن معنایوقدر . چونکه متفکر ، نفسی تعمیق و کندی موضوع اتخاذیدن حکیم کیسه لره دئیور . Intellectual ده ایسه انسانی شیرلی تعمیق ایله بونلردن درس حکمت چیقاران برمتفکردن زیاده عالمی تجدید واستحاله لره اوغرا نه جق کشفیات ومساعدیه بولان بر انسان معنایی مندبجدر .

کورولور که نه ته لاه قوت نه ک ساحه فعالیت دها کنیش ووضیعی هاجانلیدر شیمدی بوتاقی به کوره Intellectual مقابل اولارق قولاندیغیمز « منور » تعیری اصلده کی مفهومی نه درجه به قادر افاده ایدیور ؟ « کزیده » نک مقابلی اولارق الدیغیمز « Elite » تعیری ده Intellectual لر آراسنده تمایز ایش بولمانلره دئیور .

شوقصه جق مطالعه کوستریور که غریدن نقل ایده جکمز اک اوافق برشی ، حتی بر که بیه تعمیق ایدلندن آلیتجه هیچ بر معنا افاده ایتمه ین بوش بر ترجمه اولور .

میشه بو قدرلره یتیمز . برانسانک شو عرض ایتدیکم طرزده منور اولایلمه سی ناصیل بر حاضرلق ایله ممکندر ؟ سؤالتک جوابی ده ورنک لازمدر . سلطانیلره دارالفنون منورلر و کزیدلری یتیمدر ، چک مؤسسه لره دئیور . فقط منورلر کزیدلرک یتیمه سی نهیه متوققدر ، مسئله سی هنوز حل ایش دکاز .

اللی ، آلتش سنه اولنه کلنجه به قدر فنکارچه بر آدامک منور اولایلمه سنک ایلک شرطی یونان قدیم وروما مدیترنیک شاه اثرلرله کندی ملتیرنک بونوک قلاسیکری مین اصلیلردن تدرس ومطالعه ایتکدی . منورلک اسانی تشکیل ایدن بو تحصیله « انسانیت : Humanité » نی باقی دینردی که لیسه لره احضار ودارالفنونلره اکمال اولتوردی . بشریتک اکر حر وبونوک متفکر لرله کنج یاشده تأمین ایدیلن بویاقن تماس اونلرک روخنه سادله ک ، دربیک ، احاطه ، وضوح ، آهنگ ، یوکسک وابستکاری تفکر ، عالیجناب واصل تحسینلر ، حس وظیفه ، فداکاری ، شجاعت ، قهرمانلق واسل کی یوکسک خصائل روحیه یی کولکشد بریور ؟ وروحو لرک ایلک الاستیق بوهالره یوغورلدن صو کر ا ارتق سسلی

وبایغی فکرلره ددی قودیلره ، عامیانه اثرلره تنزل ایتک یک کوچلیور . بوتریه اساسیه ایله یتیش برنسل تام معناسیله رهبر ومرشد اولاجق بر اولغونلق قازانیور . فی الواقع بوتون داهیلرده کندی ملتیرنک فلسفه ، دین ، اخلاق ویدیلرندن تأثیرلر اولقله برابر آیرجه برخصوصیت وعلویت وارد که بو جهنک بوتون انسانلق علاقه دار ایتمه سی ممکن دکلدز . نته کم سقراط افلاطون ، ارسطو ، دانته ، قورنیه ، مولیره ، دهقارت کی اعظمک هر هانکی بر متفکری جذب ایتلری محلی خصوصیتلرندن ماعدا برده بشری حس وحقیقتلری اکی ابی احساس وافاده ایتلرندندر . فرانسلر یونان قدیم وروما شاه اثرلری اصللرندن مطالعه وکندی اسانلرینه ترجمه ایدلرکن یالکیز اکر برماضی تفکرله الهاق پیدا ایش ویتیمش دهلردن استفاده ده بولونش اولایدیلر ؟ عینی زمانده کندی دهلرینک یعنی طرز تفکرلرینک خصوصیتی کشف ایتدیلر که شعورلی برملیتجیلک ایچون بوندن دها اساسی برقا نچ اولاماز .

بوتون بومعلوم مقدمات بوکونکی نسله منورلک حقه ده یکی باشند برتفکر ویتبع زمینی حاضرلامق ایچون خاطر لانیلمشده . ایشه بر طاقم سؤلر که حیات فکریه مزله جرق علاقه دار : تورک تاریخ مدیتده منورلک عجبا قاچ تاقی به اوغرا دی ؟ بو تلقیلره قارشی هانکی اسلر داتره سنده حاضرقلر یاییلدی و بو حاضرقلری هانکی مؤسسعلر تأمین ایتدی ؟ عرب وعجم شاه اثرلری نه قیمتده ؟ دهلری آراسنده کی قورق نلردر ؟ تورکلر بو دهلردن نلری قبول ونلری رد ایتدیلر ؟ تورک طرز وسویه تفکری بوکون نه حالده در ؟ مزیت وقصورلری نلردر ؟ شرق دهاییه غرب دهاییه اساساً آیری شلر میدر ؟ آیری ایسه بو آیرلک خصوصیت وقیمت مدیه سی نادر ؟ ملی مجموعه ، بومستلره جواب وبرمکه صلاحیتدار متخصصلره مراجعت ایدر ومطالعه لرنی آیرسه جوق قیمتلی بر خدمت علمیه ده بولونش اولاجقدر . بو مسئله حقه ده عمومی فکرلر آلدایدیلر یلیرسه هنوز نیکمز واساسلر اولان لیسه تحصیلرله دارالفنونلر شعورلی راستقامت آلا جق وهدفلری بیه جکدر . لسانلر افهام واسطه لرلی اولدیغه کوره ملتیرک طرز ادرک وتلقیلری اکر کوره ل طایفه جق بولسانلر ده یازیش شاه اثرلردر . بونلری لسانلر ترجمه ایدرکن مدینه خدمت ایش ملتیرک ذکالرنده کی تنوع وطرز فعالیت ده کوره جکمز . ترجمه لره اصله صادق قالمق ایچون صرف ایتدیکمز بوتون غیرتله رغماً نتیجه ده

اشغال خاطرهلری

مرمره ده تعلیم !

دکتر آلتند بر یوی صافی ،
اونک سسیدر اولویان بویه ؟
بم فریادمی ، اوسمی حقی ،
هانکیسی الله یقیندر سویله ،
ای کوزل استانبول ، ای نازی آتیه !

..

نهدر افقرده صولویان نفس ؛
ماتلر ایچنده فاتحک یوردی ؟
توزک دوشانلری ینه قودوردی ،
مرمره دن کلن بوصدای کس ،
ترک ایته اللهم بزاری یکس !..

..

یازلی گوکلر ایتدم ساحله ،
کوردم اوزافرده اوج زرهلی بردن ؛
آکلادم نه ایمش اوله تیره تی
— جلیکدن طوبری کلدیکه دیله —
فاتح تره سنده جاملری بیله !..

..

قارا بولوطرله بولانان سا ،
بوکون نه قدرده روحه یقین ؛
فلاکتک صوی کلپور حالا ؛
حالا املیدر نصیبی شرک ؟
یاخیلر ایتدی یوردیه آقین !..

۱۳۳۸ عارف روزمار

کندییزی بولوق دیمک قدیم ماتلرله معاصر ملنلردن وحی
کندی قلاسیکلر مزدن ناصیل بردوشونوشه و ناصیل برتحسسه
آریلدیغمیزی بیلیمک دیمکدر . آرتق ملینک یالنکیز پرواناندا
ومدیجیمی دوری قابالتلدر . ملیت دهسا جوق ذکا و علمک
ترقیسندن دوغان براتباهک ایلک مرحله سیدر . بودورک صحت
ومدیتله انکشافی خصوصی فکر ومطالعه ، خصوصی تحس
وخصوصی اراده لردن عمومی فکر و تحس و اراده لره یوکسلیمک
متوققدر . عمومی فکر لره چیقموقه آتجی اساسلی بر حرث
وعرفانه متوققدر . عکسی تقدیرده منورلکمز آی بابانک صوغوق
وجانسز مهتانی کی اولور .

۲۷ تشرین اول ۳۳۹ دارالفنون روحیه معلمی

مصطفی شکیب

صدائقسزلی بولاحفز . هرملت لسانی کندی ده و ذکاسنه
کورده بوغوردیغندن باشقه ملنلرک دهاسنی عیناً افاده ایدم
بوسیدن حرفیاً ترجمه جوق کره شکلسز ومعناسز بر ترجمه در .
ممکن مرتبه معالنه یاقلاشق ایچون یامالغه به ویا ضف افاده به
اوغراق محققدر . ایشته بالتجربه آله ایدیلرک بو تیجیلر
تورک مفکره نیک عرب ، عجم ، لاتین ، یونان ، فرانسز ، انکلیز ،
آلمان مفکر . لوندن هانکی جهتلرده آریلدیغنی واضح رصورتده
میدانه چیقاردیجدر . فضله اولارق بومساعی قدیم طرز تفکرله
بوکونکی طرز تفکر آراسنده کی تکاملی ده کوستره جکدر .
شوحالده شاه اثرلرک ترجمه سی ظاهر آ بر لسانک کله لری رینه
دیگر لسانک کله لری اقامه اتمک کی بسط برعملیه کوردونور ؛
حال بوک حقیقه تره فکری مختلف طرز لرده تظاهر ایتدیرن
ذکای بشرک برتدقیق ومطالعه سی بابله جقدر . جغرافی ، سیاسی ،
دینی آریلقلره رغماً د هال آراسنده براتصال و دیومت Continuité
واردر . برملنک اساسلی انباهی منورلرینک دیمومه آگاه
اوله لرینه وابستدر . بواعتبارله تألیف وترجمه هیئتلرینک وعلی
العموم مترجملرک وظیفه ومسئولیلری یک بوکدر . شاه اثرلر
دورورکن ابورجو بور یازیلری نقل اتمک معنوی برشقوتدر .
یکی نسل بو نقطه ده آرتق متیقض وشعورلی اولمالیدر . عادی
ذکالرک اثرلری کنجلیکی ایتدله آیشدیرر . جدی وبوکسک
شیلر دن زیاده عادیلرک دوقالعه من هپ بوشعورسرفک تیجیلریدر .
اورته تحصیلمزده تربیه انسانیه ومعنویه ی زه لردن وناصل
آلدیغمیزی دوشونورسه ک کندییزه آجیه مق قابل دکدر .
اساسده حاضرلعمز اولماق دولایسیله کندی شاه اثرلرمیزی ده
تحلیل وتصنیف اتمه دیکمز ایچون بونلردن کنجلیکی ناصورتله
استفاده ایتدیرم جکیزی بیله میوزر . ایچمزه اجنبی لسانلر
واسطه سیله کندییزی بولانلر یک آز اولدنی ایچون آتجی
شخصلریه خام اولایممشلردر . عرض ایتدیمک طرزده بر
ایقام اولمادجیه وبواتیه ایسهر ودارالفنونلر واسطه سیله برزمره
منوره وجوده کتیرمدیکجه قالفینه مزه احتمال یوقدر . بوکونکی
بوجالعه لرمز هپ اساسسزلی واستقامتسز لکمزدندر . قدیم
شاه اثرلرله الفت پیدا اتمه دن معاصر لاشمه من ادعای کومه لیکدر .
کنجیلر علی العاده اثرلردن اول بولایوکسک اثرلری آکلایماز
دیبه نلر داهیلری بیلمه ینلردر . حقیقی شاه اثرلر عمومیتله اساده
واک وجیز تفکر لردر . کندیلکندن متفکر اولانلر دورورکن
هضمسز ، ترس ، قاریشیق قفالرک چورلرک سابقترلی چکستمز .